

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1978

N:o 54

Nr 54.

LANDSKAPSLAG

om främjande av gårdsbruk.

Föredragen för Republikens President den 28 juli 1978.

Utfärdad i Mariehamn den 16 augusti 1978.

I enlighet med landstingets beslut¹⁾ stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

För främjande av lantbrukets utveckling och förutsättningarna för bedrivande av gårdsbruk vidtages åtgärder såsom i denna lag stadgas.

Med gårdsbruk jämställs i denna lag trädgårdsodling, pälsdjursuppfödning och fiskodling, oavsett sådan näring utövas självständigt eller i anslutning till egentligt gårdsbruk, ävensom annat specialjordbruk, turism och fiske, som utgör binäring till egentligt gårdsbruk.

2 §.

I denna lag avses med

brukningsenhet: för gårdsbruk använd driftsenhet, som består av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar, vilka har samma ägare;

bostadslägenhet: lägenhet eller del därav, som jämte därpå befintliga byggnader är avsedd att användas för varaktigt boende;

lägenhetsdel: viss kvotdel av lägenhet och outbrutet område därav;

fastighet: lägenhet och lägenhetsdel samt sådan fast egendom vilken ej utgör lägenhet eller lägenhetsdel;

tilläggsstödsområde: Brändö, Föglö, Kökar, Kumlinge, Sottunga och Vårdö kommuner samt, därest landskapsstyrelsen fattat beslut därom, till annan kommun hörande ö eller ögrupp, som har stadigvarande bosättning men saknar fast vägförbindelse.

3 §.

I denna lag avsedda förmåner kan beviljas åländsk hembygdsrätt åtnjutande person som helt eller delvis erhåller sin utkomst av gårdsbruk, såvida hans ekonomiska ställning är sådan att det bör anses ändamålsenligt att bistå honom.

I 1 mom. avsedda förmåner kan i allmänhet icke komma sådan brukningsenhet till del, vilken ej anses kunna skötas genom huvudsakligen brukarens och hans familjemedlemmars egen arbetsinsats.

I strävandena att uppnå de mål som avses i denna lag skall särskild uppmärksamhet fästas vid att åtgärderna är ekonomiskt ändamålsenliga.

4 §.

Brukningenshet som bildats i stöd av denna lag får ej ställas till två eller flera personer gemensamt. I regel får ej heller lån be-

¹⁾ Ls framst nr 21/1977—78.
Leu. bet. nr 11/1977—78.
Stu. bet. nr 37/1977—78.

RÄTTELSEBLAD ÅFS 54/78 sid. 179

I landskapslagen om främjande av gårdsbruk (54/78) skall 4 § 1 mom. ha följande lydelse:

4 §.

Brukningsenhet som bildats i stöd av denna lag får ej säljas till två eller flera personer gemensamt. I regel får ej heller lån beviljas två eller flera personer gemensamt. Här avsedda begränsningar gäller dock ej äkta makar och personer, vilka sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden.

viljas två eller flera personer gemensamt. Här avsedda begränsningar gäller dock ej äkta makar och personer, vilka sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden.

Föreligger särskilda skäl, kan även minderårig bli delaktig av de förmåner som avses i denna lag.

5 §.

Åtgärder till förmån för brukningsenhet får icke vidtagas med stöd av denna lag

1) om brukningsenheten har bildats genom delning av lägenhet som utgjort eller tillhört brukningsenhet och delningen har skett på grund av avvitring eller sämjoskifte som ägt rum på åtgärd av lånesökanden eller hans föräldrar;

2) om brukningsenheten har bildats av till brukningsenhet hörande lägenhet eller lägenhetsdel som överlåtits genom köp, byte, gåva eller annan rättshandling och överlåtelser har skett på åtgärd av lånesökanden eller hans föräldrar; eller

3) om från brukningsenheten har avstyckats ägor för jord- eller skogsbruksändamål och åtgärden med tanke på brukningsenhetens framtida användning är uppenbart oändamålsenlig.

6 §.

Stadgandena i denna lag gäller icke område

1) för vilket stadsplan fastställts eller vilket är belagt med byggnadsförbud på grund av att stadsplan uppgörs, eller

2) vilket i byggnadsplan eller fastställd generalplan anvisats för annat ändamål än jord- eller skogsbruk.

2 kap.

Förvaltningsorgan.

7 §.

På landskapsstyrelsen ankommer att med biträde av de lokala lantbruks- och skogs nämndena ombesörja utförandet av de åtgärder som hänförs till verkställigheten av denna lag.

8 §.

För att biträda landskapsstyrelsen vid handläggningen av angelägenheter som för-

utsättes i denna lag, tillsätter landskapsstyrelsen för två år i sänder en gårdsbrukskommission bestående av fem ordinarie ledamöter, för vilka jämväl utses personliga ersättare. Två av ledamöterna och deras ersättare utses på förslag av Ålands producentförbund r.f. Upphör denna organisation med sin verksamhet eller förlorar den sin representativitet skall sistsagda medlemmar utses på förslag av annan organisation för lantbrukare. Kan någon av de som sålunda föreslagits ej godtagas av landskapsstyrelsen, skall här avsedd organisation anmodas inkomma med nytt förslag. Framställs ej sådant förslag inom skälig, därför utsatt tid, utser landskapsstyrelsen vederbörande ledamot och ersättare utan förslag. Kommissionens ordförande utses av landskapsstyrelsen. Kommissionen utser inom sig för sin mandattid viceordförande. Om de tillfälliga ledamöter som skall utses av vederbörande lantbruks- och skogsnämnd stadgas i 13 §.

3 kap.

Anskaffning av mark och annan egendom.

9 §.

Landskapsstyrelsen kan för i denna lag avsedda ändamål inköpa lägenheter, lägenhetsdelar, rättigheter samt andelar i samfälligheter. Köpeskillingen, som icke får överstiga gängse pris, erlägges i penningar.

Landskapsstyrelsen äger rätt att anskaffa jord för i denna lag avsedda ändamål genom att byta jord som är i landskapets ägo mot jord som äges av annan. Jord som ingår i sådan egendom som landskapet förvärvat i stöd av 25 § självstyrelselagen får dock icke bytas. Om de områden som bytes till sitt värde icke motsvarar varandra, ersättes skillnaden i penningar.

10 §.

Egendom som inköpts med stöd av 9 § och vilken belastas med gravationer, skall innan den överlåtes vidare, om möjligt befrias från dessa.

11 §.

Fast egendom, som landskapet enligt denna lag genom köp förvärvat får icke på det sätt som stadgas i 4 kap. 26 § utsökningslagen utmätas för den förre ägarens eller dennes fångesmans gäld, såvida fastigheten

ej på grund av panträtt eller av annan orsak svarar därför.

Om lägenhet eller lägenhetsdel som inköpts av landskapet belastas av rätt till sytning, kan landskapet till rättighetens innehavare, såvida denne samtycker därtill, i stället för av rättigheten härrörande förmån kvartalsvis erlægga ersättning, vilken är bunden till den rådande prisnivån sålunda, att den höjes respektive sänkes i proportion till de förändringar som sker i prisnivån, förutsatt att dessa är väsentliga. Om rättighetsinnehavaren det begär kan i stället för ersättning som erlægges kvartalsvis, erläggas en engångsersättning som motsvarar rättighetens kapitalvärde.

4 kap.

Disponering av mark.

12 §.

Dispositionsplan rörande av landskapet förvärvad mark och annan egendom uppgörs av gårdsbrukskommissionen vid dispositionsplaneförrättning, som hålles på förordnande av landskapsstyrelsen. I förordnandet kan landskapsstyrelsen ange vilka omständigheter som särskilt skall beaktas vid uppgörande av dispositionsplanen.

13 §.

Gårdsbrukskommissionen skall underrätta lantbruks- och skogsnämnden i vederbörande kommun om verkställande av dispositionsplaneförrättning. Nämnden skall i anledning av sådan underrättelse utse två av sina medlemmar att såsom tillfälliga ledamöter av kommissionen deltaga i förrättningen.

14 §.

På framställning av i lagen om skifte (FFS 604/51) avsedda förrättningsmän, vilka förordnats att verkställa nyskifte, kan landskapsstyrelsen, om upprättandet av skiftesförslaget därigenom underlättas, mot ersättning enligt vid förrättningen uppgjord likvid, överlåta mark som får användas för i denna lag avsedda ändamål att användas vid nyskiftet på det sätt förrättningsmännen bestämmer. Vid här avsedd disposition av mark tillämpas icke vad i denna lag är stadgat om förutsättningarna för utgivande av mark.

För i 1 mom. nämnt ändamål får användas endast mark som icke belastas av fordran eller nyttjanderätt.

Angående bestämmande av i 1 mom. avsedd ersättning, om betalningstid och ränta samt om förmånsrätt, gäller vad i lagen om skifte är stadgat.

15 §.

Prövningen av den inbördes företrädesordningen mellan dem som önskar erhålla tillskottsområde skall ske med särskilt beaktande av livsdugligheten hos de brukningsenheter som bildas och av önskvärdheten att erhålla en ändamålsenlig skiftesläggning.

16 §.

Lägenhet kan tilldelas

1) till upplagsplats, till båtplats samt till täkt av grus, sand, lera, mylla, torv och annat dylikt material lämpat område eller andel i för sådana behov avskilt samfällt område; samt

2) vattenområde eller andel i samfällt vattenområde.

Till förmån för lägenhet kan stiftas i lagen om skifte avsedda servitut.

17 §.

Område, som landskapet anskaffat enligt denna lag och vilket saknar betydelse för bedrivande av gårdsbruk, får användas för annat än i lagen avsett ändamål.

18 §.

I dispositionsplan skall ingå uppgift om de tillskottsområden och brukningsenheter som kommer att bildas, de priser som åsättes dem, de personer till vilka tillskottsområden är avsedda att säljas, de betalningsvillkor som gäller vid försäljning av brukningsenheter och tillskottsområden samt om eventuella förslag angående egendomens användning för annat än i denna lag avsett ändamål.

Vad i 1 mom. är stadgat om tillskottsområden, iakttages i tillämpliga delar även i fråga om de övriga områden samt de rättigheter och andelar i samfälligheter som är nödvändiga för bedrivande av gårdsbruk.

Dispositionsplan skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Part som är missnöjd med gårdsbrukskommissionens

förslag äger rätt att däremot inom två veckor, räknat från dagen för slutsammanträdet, framställa skriftlig anmärkning hos landskapsstyrelsen. Med part avses person som vid dispositionsplaneförrättning ansökt om tillskotts- eller annat område, andel i samfällighet eller rättighet. Part vid förrättningen är även den kommun där det av förrättningen berörda området är beläget.

I 1 mom. avsett pris skall utgöras av det gängse pris på orten som egendomen bör anses ha när den användes för det ändamål, för vilket den överlåtes. För fastställandet av priset uppgöres ägobeskrivning och värderingsinstrument.

19 §.

Landskapsstyrelsen äger rätt att försälja fastighet som anskaffats i stöd av denna lag men vilken ej skall användas för däri avsett ändamål. I beslut rörande försäljning av här avsedd fastighet får ändring icke sökas genom besvär.

20 §.

Områden som icke utgör lägenhet och icke är avsedda att vara samfällda för flera lägenheter skall ombildas till lägenheter, varvid skall iakttagas vad i lagen om skifte är stadgat om styckning samt om bildande av fristående område till lägenhet.

Av område kan bildas en enda lägenhet även om det omfattar delar av flera till samma by hörande lägenheter, vilka är av olika natur eller lyder under olika hemman eller om det jämte dylik del omfattar en eller flera lägenheter eller jord som icke hör till lägenhetssystemet. Av särskilda skäl kan av ett område bildas en enda lägenhet även då det omfattar till olika byar hörande lägenheter eller delar av sådana.

Område som avsatts till samfällighet för två eller flera lägenheter avskiljes till sådan oberoende av till vilken by området och lägenheterna hör. Härvid ändras icke lägenheternas mantal.

Har det bestämts att hel lägenhet skall utgöra samfällighet för andra lägenheter, verkställes särskild lantmäteriförrättning, vid vilken lägenheten upphör att vara lägenhet och varvid den avskiljes till samfällt område för de lägenheter som erhållit andel däri. Skall endast en del av här avsedd lägenhet användas såsom samfällt område för andra

lägenheter, verkställes lantmäteriförrättning endast beträffande sagda område utan att lägenhetens andelstal och mantal ändras. Ej heller ändras mantalen för de lägenheter som erhållit andel i det samfällda området.

Har outbrutet område i dispositionsplan tilldelats andel i samfällt område skall det outbrutna området i samband med lantmäteriförrättningen avskiljas till lägenhet.

21 §.

Omkretsrågång samt ägobyte för åstadkommande av en ändamålsenlig skiftesläggning ävensom andra erforderliga lantmäteriförrättningar hålles med iakttagande av vad om lantmäteriförrättningar särskilt är stadgat.

Då outbrutet område som anskaffats för i denna lag avsedda ändamål eller del därav utbytes genom ägobyte, avskiljes det outbrutna området samtidigt till lägenhet.

22 §.

Lägenhet, som jämlikt denna lag helt och hållet eller till en del bildas av jord av kronnatur, erhåller karaktär av skattejord.

23 §.

Kostnaderna för i denna lag avsedda lantmäteriförrättningar bestrides av landskapet. Den som tilldelas mark eller andel i samfällighet skall likväl erlägga de arvoden som tillkommer vid förrättningen anlitade godemän och handräckningsmanskap.

Kostnaderna för jorddomstols sammanträde erlägges av landskapet, dock så att stadgandena i 329 § lagen om skifte skall iakttagas.

5 kap.

Försäljning.

24 §.

Uppgörandet och undertecknandet av köpebrev beträffande egendom som av landskapet överlåtes för i denna lag avsedda ändamål ombesörjes av landskapsstyrelsen. Är fråga om överlåtelse av rättigheter eller andelar i samfällighet uppgöres dock ej köpebrev. I stället utfärdas beslut om uppbärande av köpeskilling.

Köparen skall underteckna köpebrevet inom 30 dagar, sedan han erhållit medde-

lande om att undertecknande kan ske, vid äventyr att landskapsstyrelsen kan anse rätten till inköp förfallen.

Ågobeskrivning och värderingsinstrument skall delgivas köparen samtidigt som han underrättas om att köpebrevet är klart för undertecknande.

25 §.

Observeras det före undertecknandet av köpebrev eller före fattandet av beslut om uppbärande av köpeskillning att räknepel eller annat misstag inträffat vid fastställandet av priset, kan landskapsstyrelsen fastställa priset ånyo.

Förutom i fall som avses i 1 mom. skall landskapsstyrelsen ändra beslut angående fastställande av pris, såvida egendomens värde väsentligt ändrats sedan priset fastställdes och köpebrev ännu icke undertecknats.

I beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna paragraf får ändring icke sökas genom besvär.

26 §.

Då landskapet i enlighet med denna lag överlåter egendom iakttages icke vad i 1 kap. 2 § jordabalken är stadgat om styrkande av överlåtelsehandling. I överlåtelsehandlingen skall nämnas att fånget grundar sig på denna lag.

27 §.

Vid sökande av lagfart på i denna lag avsedda fång, vid vilka landskapet är överlåtare, behöver utredning om den förre ägarens äganderätt icke företes.

Sökes lagfart på fång av andel i samfällighet, vilken anslutits till redan existerande lägenhet med höjning av dess mantal eller till outbrutet område för att beaktas vid fastställandet av dess mantal, gäller officiellt styrkt avskrift av beskrivning, vari ingår mantalsberäkning, såsom åtkomsthandling i original.

28 §.

För betalning av köpeskillning jämte ränta samt för utsökningskostnader utgör fastighet pant med förmånsrätt från dagen för köpets avslutande. Köpeskillningen jämte ränta får uttagas ur fastigheten oberoende av hur länge den varit ogulden.

Då andel i samfällt område tilldelas fastighet, utgör fastigheten pant för betalningen av det för andelen fastställda priset jämte ränta ävensom för utsökningskostnaderna. Sagda pris jämte ränta får uttagas ur fastigheten, oberoende av hur länge de varit ogulda, med samma förmånsrätt som är stadgad beträffande från fastighet utgående offentlighetsliga pålagor. Köpeskillningen får indrivivas hos den som då indrivningen sker är ägare till fastigheten.

Indrivningen verkställs på grund av laga kraft vunnet beslut om uppbärande av köpeskillningen i den ordning som är stadgad för utsökning av skatter.

29 §.

Då fastighet sålts eller beslut om uppbärande av köpeskillning fattats skall landskapsstyrelsen insända meddelande till vederbörande domare för anteckning av i 28 § avsedd panträtt i protokollet över fastighetsinteckningsärenden. Sedan anteckning om avstyckning av outbrutet område till självständig lägenhet införts i jordregistret, skall landskapsstyrelsen insända meddelande där om till vederbörande domare, vilken det åligger att på det inteckningsregisterkort som uppgörs för den sålunda bildade lägenheten anteckna att panträkten hänför sig till densamma.

Då i 28 § avsedd köpeskillning är till fullo betald skall landskapsstyrelsen insända meddelande härom till vederbörande domare, vilken det åligger att i inteckningsregistret anteckna att panträkten upphört.

6 kap.

Långivning.

30 §.

Lån för i denna lag avsedda ändamål beviljas av landskapsstyrelsen och förmedlas av i landskapet verksamma under offentlig tillsyn stående kreditinrättningar.

31 §.

För utgivande av lån för i 30 § avsedda ändamål kan kreditinrättning använda även andra än av landskapet erhållna medel. Sådana lån benämnes i denna lag räntestödslån. Innan räntestödslån beviljas skall landskapsstyrelsens godkännande inhämtas.

32 §.

Enligt denna lag kan beviljas lån

1) för inköp av brukningsenhet, tillskottsområde och bostadslägenhet (jordinköpslån);

2) för inköp av en eller flera kvotdelar av lägenhet, varav lånesökanden äger sådan del (syskonandelslån);

3) för byggande, utvidgande och grundreparation av för brukningsenhet nödvändiga samt för bedrivande av specialjordbruk erforderliga produktionsbyggnader, fritidshus för uthyrning i anslutning till gårdsbruk samt till nämnda byggnader hörande anordningar ävensom av fiskodlingsdammar (byggnadslån);

4) för annat än i landskapslagen om bostadsproduktion (28/68) avsett byggande eller utvidgande av bostadsbyggnad och för annan än i sagda lag avsedd grundreparation av sådan byggnad (bostadslån och tilläggs-lån samt räntestödslån för bostad);

5) för torrläggning och täckdikning av åker (grundförbättringslån);

6) för byggande av sådan enskild väg, som är behövlig för bedrivande av gårdsbruk, såvida bidrag eller lån därför ej kan erhållas i stöd av andra bestämmelser (väglån);

7) för byggande av vattenförsörjnings- och avloppsanläggningar (lån för vatten och avlopp);

8) för anskaffning av lantbrukslösöre (lösörelån); samt

9) för erläggande av andels- och anslutningsavgifter som berättigar till erhållande av elektrisk ström samt för byggande av anordningar för produktion och distribution av elektrisk ström (elektrifieringslån).

Inom tilläggsstödsområde kan utöver lån som avses i 1 mom. beviljas lån

1) för anläggande av frukt- och bärödling samt annan kapitalkrävande specialodling (specialodlingslån); och

2) för nyröjning av åker och beten (nyröjningslån).

Lån för vatten och avlopp samt elektrifieringslån kan även beviljas andra enskilda personer än utövare av gårdsbruk samt lån för vatten och avlopp även sammanslutning.

Av enskilda odlare bildade sammanslutningar, vilka har till syfte att bedriva samarbete inom lantbruk, kan beviljas lån för i denna paragraf avsedda ändamål.

Med sammanslutning avses i 3 och 4 mom. aktiebolag, andelslag och öppet bolag.

33 §.

Jordinköpslån får uppgå till högst 75 procent av köpeskillingen för i 32 § 1 mom. 1 punkten avsedd egendom och syskonandelslån till högst 75 procent av överlåtelsepriset för i 32 § 1 mom. 2 punkten avsedd egendom.

Byggnadslån får uppgå till högst 60 procent av det godkända kostnadsförslagets belopp. Vid beviljandet av byggnadslån skall avseende fästas vid att byggnaderna byggnadstekniskt och ekonomiskt samt även annars är ändamålsenliga.

Bostadslån och räntestödslån för bostad kan beviljas för byggande, utvidgande och grundreparation av bostadsbyggnad för åstadkommande av bostäder, som till läge, planlösning, teknisk konstruktion och utrustning är socialt och i gårdsbrukshänseende samt från boendekostnadssynpunkt ändamålsenliga. Person i svag ekonomisk ställning kan för uppförande, utvidgande och grundreparation av bostadsbyggnad förutom bostadslån beviljas tilläggslån. Bostadslån liksom även tilläggslån får utgöra högst 30 procent och räntestödslån för bostad högst 50 procent av det godkända kostnadsförslaget. Lån som intecknats med bättre förmånsrätt än bostads- och tilläggslån får tillsammans med nämnda lån utgöra högst 95 procent av säkerhetens värde. I byggnad som uppförs eller utvidgas med hjälp av bostadslån och räntestödslån för bostad får lägenhetsytan vara högst 140 kvadratmeter.

Grundförbättrings- och väglån får uppgå till högst 60 och lån för vatten och avlopp till högst 75 procent av godkänt kostnadsförslag.

Lösörelån får uppgå till högst 60 procent av de godtagbara kostnaderna.

Elektrifieringslån får uppgå till högst 75 procent av de andels- och anslutningsavgifter, som berättigar till erhållande av elektrisk ström, eller av priset på därtill berättigande aktier samt av de godtagbara byggnadskostnaderna för anordningar som erfordras för leverans och distribution av elektrisk ström.

Specialodlingslån får uppgå till högst 60 procent av godkänt kostnadsförslag och nyröjningslån till högst 85 procent av de godtagbara kostnaderna.

Har av landskapets medel eller av medel, för vilka landskapet betalar räntegottgörelse till långivaren, beviljats byggnads- eller bostadslån för byggande, utvidgande eller grundreparation av byggnad, får byggnads- eller bostadslån icke beviljas för byggande av ny byggnad att användas för samma ändamål, såvida icke de tidigare lånen återbetalats.

Utän hinder av vad ovan i denna paragraf stadgas rörande maximibelopp av lån kan, dock ej beträffande bostads-, tilläggs-, specialodlings- och nyröjningslån, inom tilläggsstodområde utges lån som med högst tio procentenheter överstiger det procenttal till vilket lånet enligt bestämmelserna ovan högst kan uppgå.

34 §.

Fastighetsinteckning skall anses utgöra godtagbar säkerhet för i 32 § avsedda lån. Enligt landskapsstyrelsens prövning kan även annan säkerhet godtagas.

35 §.

Såvida landskapsstyrelsen så besluter, ansvarar landskapet för den del av lån som överstiger det belopp kreditinrättning enligt gällande normer kan giva på basen av den egendom som utgör säkerhet för lånet. Det som här sagts gäller dock ej beträffande lån som beviljas sammanslutningar som avses i 32 § 3 och 4 mom.

I 1 mom. avsedd del av lån får ej överstiga 40 procent av värdet av den egendom som utgör säkerhet för lånet.

36 §.

Då låntagare avkortar lån, anses vid avräkningen mellan landskapet och kreditinrättning den del av lånet först bli erlagd, för vilken landskapet enligt 35 § svarar. Likväl anses i det fall, att den egendom som är säkerhet för lånet säljes i utsökningsväg eller förvandlas till penningar genom konkursförfarande, den del av lånet som kreditinrättning svarar för först avkortad med det belopp som av auktionsskillingen skall användas för betalning av lånet och därefter den del av lånet som landskapet svarar för och som icke blivit erlagd genom de avkortningar låntagaren har erlagt. Då låntagaren har beviljats flera lån av samma kreditinrätt-

ning, behandlas lånen vid här avsedd avräkning som om de skulle ha beviljats såsom ett lån.

37 §.

Till kreditinrättning erlägges för förvaltningen av landskapsmedel av landskapsstyrelsen fastställd ersättning, vilken ej får överstiga den ersättning som i riket erlägges för förvaltning av motsvarande art.

På lån som beviljats av kreditinrättings egna medel såsom räntestödslån erlägger landskapet till kreditinrättningen räntegottgörelse i enlighet med i riket gällande bestämmelser.

38 §.

Lån som landskapet beviljat samt ränta därpå skall av kreditinrättning återbetalas till landskapet efterhand som låntagaren skall återbetala det till kreditinrättningen. Avkortning på lån vilken låntagaren erlägger utöver överenskommen amortering, skall ofördröjligen betalas till landskapet.

39 §.

Kreditinrättning skall övervaka, att lån som avses i denna lag användes för avsett ändamål samt även i övrigt i enlighet med denna lag och enligt bestämmelser och föreskrifter som utfärdats i stöd därav.

40 §.

Kreditinrättning som beviljat lån är skyldig att lämna av landskapsstyrelsen befullmäktigade personer uppgifter som är nödvändiga för utredande av huruvida lånesökanden varit i behov av i denna lag avsedd kredit samt de uppgifter som erfordras för konstaterande av huruvida lånevillkoren samt denna lag och med stöd därav givna föreskrifter i övrigt har iakttagits. I sistsagda syfte skall här avsedda personer även beredas tillfälle att granska hos kreditinrättning förvarade handlingar, som rör här avsedda låntagare.

I 1 mom. avsedda personer äger rätt att i de syften som anges i sagda moment utföra granskning hos låntagare.

41 §.

För övervakning av användningen av byggnads- och bostadslån och för konstaterande

av om förutsättningar för utbetalning av lån föreligger, skall verkställas inspektion på byggnadsplatsen. Här avsedd inspektion verkställs av vederbörande lantbruks- och skogsnämnd, såvida ej uppgiften i enlighet med bestämmelserna i 42 § anförtrots byggnadsinspektör.

42 §.

Har kommun i landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten (29/59) avsedd byggnadsinspektör, kan i 41 § avsedd inspektion utföras av denne, såvida byggnadsnämnden därtill samtycker.

Byggnadsinspektör i landskommun är skyldig att även i andra än i 1 mom. avsedda fall biträda vederbörande myndigheter vid värdering eller inspektion av inom kommunen befintlig byggnad.

43 §.

Med undantag av den avgift som fastställs för byggnadslov och avgifterna för den granskning av ritningar och den inspektion av byggnadsplats som erfordras härför, uppbärs i landskommun icke i 131 § landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten avsedda eller andra avgifter för tillsynen över i denna lag avsett byggnadsarbete.

7 kap.

Indrivning av köpeskillning och lån.

44 §.

Betalningstiden för köpeskillingen för tillskottsområde och brukningsenhet är högst 25 år. Betalningstiden för köpeskillingen för i 18 § 2 mom. avsedda områden ävensom för försäljningspris på rättigheter samt andelar i samfälligheter är högst fem år.

Den del av försäljningspriset på tillskottsområde eller brukningsenhet som icke givits på kredit på sedvanliga betalningsvillkor, skall betalas vid undertecknandet av köpebrevet eller inom viss tid därefter, vilken icke får vara längre än fem år, räknat från den dag köpet avslutades. Om sagda del av köpeskillingen icke betalas vid undertecknandet av köpebrevet skall därpå betalas årlig ränta med sju procent.

45 §.

Återbetalningstiden är för jordinköps- och syskonandelslån högst 25 år, för byggnads-

lån, för lån för vatten och avlopp samt för nyröjningslån högst 20 år, för räntestödslån för bostad högst 15 år, för grundförbättrings-, specialodlings-, väg- och elektrifieringslån högst 10 år samt för lösörelån högst 5 år.

Lånetiden för bostadslån och tilläggslån är högst 25 år. Återbetalning av bostadslån skall inledas senast under det nionde låneåret. Då låntagare beviljats såväl bostadslån som tilläggslån skall dessa alltid återbetalas från och med det nionde låneåret.

Tilläggslån skall återbetalas i en rat om landskapsstyrelsen så besluter.

Bostadslån samt tilläggslån, som icke betalas i en rat skall återbetalas före utgången av det femtonde låneåret såvida icke landskapsstyrelsen beträffande tilläggslån under i 33 § 3 mom. angivna förutsättningar i vad avser låntagarens ekonomiska ställning på ansökan före utgången av det tionde låneåret beviljar förlängning av återbetalningstiden. Förlängning kan beviljas för hela det återstående lånebeloppet eller för del därav sålunda, att lånet återbetalas inom i 2 mom. avsedd lånetid.

46 §.

Landskapsstyrelsen kan bestämma att köpeskillning och lån skall erläggas så, att avkortningarna gradvis blir större under lånetidens förlopp.

47 §.

Beträffande den årliga räntan på icke erlagd köpeskillning och i stöd av denna lag beviljade lån, gäller vad därom i riket är stadgat. Härvid skall iakttagas att bestämmelserna beträffande utvecklingsområdes första zon skall tillämpas på tilläggsstödsområde och bestämmelserna beträffande utvecklingsområdes andra zon på övriga delar av landskapet.

48 §.

För utjämnande av boendekostnaderna i hus som färdigställts vid olika tid kan landskapsstyrelsen höja den årliga räntan på bostadslån till högst den ränta som allmänt uppbärs på lån som för motsvarande ändamål utgivits mot inteckning med bästa förmånsrätt.

49 §.

För lindrande av svårigheter som ej förorsakats av sökanden själv, kan på ansökan beviljas uppskov med erläggandet av köpeskilling för tillskottsområde eller brukningsenhet samt, beträffande i 32 § angivna lån, av avkortningar eller räntor, eller vardera. Uppskov får beviljas för högst två år i sänder och sammanlagt för högst tio år. För fordran, som skall återbetalas inom högst tio år, får uppskov med betalning beviljas sammanlagt för högst fem år.

För den tid, för vilken uppskov med erläggande av ränta beviljats, uppbärs icke ränta.

Då skäl därtill anses föreligga, kan i 1 mom. avsett uppskov beviljas på vissa villkor eller beviljat uppskov återkallas.

Angående beviljande och återkallande av uppskov besluter landskapsstyrelsen.

50 §.

Beträffande uppbärande av avkortningar och ränta, gäldenärs rätt att erlägga avkortningar utöver överenskomna amorteringar och skyldighet att erlägga en till kapitalbeloppet ringa fordran i en rat eller annars inom en kortare tid än normalt samt om den tid då erläggandet av betalningarna skall inledas, gäller vad därom i riket är stadgat.

51 §.

Har den som erhållit jord eller kredit till annan överlåtit fastighet, som belastas av landskapets eller kreditinrättnings i denna lag avsedda fordran, kan landskapsstyrelsen förordna att sagda fordran eller del därav jämte ränta genast skall återbetalas. På det kapital som förordnas att betalas skall utgå ränta med åtta procent, räknat från tidpunkten för äganderättens övergång.

52 §.

I köpebrev eller skuldebrev kan vid äventyr av uppsägning av fordran samt vid äventyr att eventuellt föreskriven straffränta förordnas utgå, intagas föreskrifter rörande nyttjandet av fastighet, tryggandet av återbetalningen av fordran, lånets användning samt rörande andra nödiggjefna villkor.

Om fordran eller del därav uppsäges med stöd av 1 mom. skall på det kapital som skall

betalas utgå ränta med åtta procent, räknat från tidpunkten då beslut om uppsägning fattades.

8 kap.

Särskilda stödåtgärder.

53 §.

Landskapsstyrelsen kan bevilja bidrag
1) för täckdikning av åker
samt inom tilläggsstodområdet och av särskilda skäl även annorstädes

2) för byggande av sådan enskild väg, som är behövlig för bedrivande av gårdsbruk och för vars byggande bidrag ej kan erhållas på annat sätt.

Bidrag kan därjämte beviljas för fullgörande av stängselskyldighet.

Beträffande maximibeloppet av i 1 mom. avsedda bidrag samt förutsättningarna för beviljande därav gäller vad i riket är stadgat om bidrag av motsvarande art.

54 §.

Har icke arbete, för vilket i 53 § avsett bidrag beviljats, slutförts inom tre år, räknat från dagen då bidraget beviljades, äger landskapsstyrelsen, såvida förlängning av här avsedd frist icke beviljas, rätt ålägga bidragstagaren eller dennes rättsinnehavare att återbetala bidraget eller del därav till landskapet. Bidrag som skall återbetalas får, oberoende av hur lång tid som förflutit sedan beslut därom fattades, uttagas ur den lägenhet som avsetts dra nytta av arbetena, med samma förmånsrätt som är stadgad angående från fastighet utgående offentligrättsliga pålagor. Indrivningen får verkställas i den ordning som är stadgad för utsökning av skatter.

I landskapsstyrelsens beslut rörande återbetalning av bidrag får ändring icke sökas genom besvär.

Rätt till i 53 § avsett bidrag får icke utmätas.

9 kap.

Särskilda stadganden.

55 §.

Landskapet är befriat från erläggande av kyrko- och kommunalskatt på inkomst av fastighet, som anskaffats enligt denna lag, för det kalenderår då egendomen kom i landskapets besittning.

56 §.

Har vid uppgörandet av dispositionsplan inträffat räknefel eller annat misstag, som upptäckes sedan köpebrevet undertecknats eller beslutet om uppbörd av köpeskillingen fattats, kan landskapsstyrelsen efter hörande av sakägarna verkställa rättelse, såvida ansökan därom framställts inom fem år från dagen då köpebrevet undertecknades eller beslutet om uppbörd av köpeskillingen fattades.

Är i 1 mom. avsett räknefel eller misstag obetydligt behöver det ej rättas.

I beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av 1 eller 2 mom. får ändring icke sökas.

57 §.

Person som handhar i denna lag avsedda uppdrag är ansvarig för deras utförande på samma sätt som tjänsteman.

58 §.

Är landskapet sakägare i rättegång rörande verksamhet som avses i denna lag eller sökande i till sådan verksamhet anslutet lagfarts- eller inteckningsärende, äger vederbörande domare icke rätt att erhålla lösen av landskapet vare sig för utdrag ur protokoll som skall utgivas såsom expedition eller för intyg. Likaså skall myndighet som ombesörjer verkställigheten av denna lag, utan lösen tillställas begärda utdrag ur protokollet över lagfartsärenden samt intyg som gäller anteckningar, beträffande vilka stadgats om införande i protokollet över fastighetsinteckningsärenden eller i längden över utmäta fastigheter.

59 §.

Vad i 28 och 54 §§ är stadgat om i sagda lagrum avsedda fordringars förmånsrätt föranleder ej ändring i den rätt vilken tillkommer den som innehar inteckning, vilken fastställts på grund av ansökan som anhängiggjordes innan denna lag trädde i kraft. Det här sagda gäller även registrerad legorätt och före lagens ikraftträdande uppkommen panträtt för ogulden köpeskillning eller annan utan inteckning gällande panträtt i fastighet.

60 §.

Beträffande egendom som landskapet inköpt för i denna lag avsett ändamål kan bestämmas att mottagaren skall erlägga köpeskillning eller ersättning som är lägre än det pris som betalats till överlåtaren.

61 §.

Överlåtelsehandling beträffande äganderätt till fastighet är befriad från stämpelskatt då landskapet är överlåtare och överlåtelsen sker för ändamål som avses i denna lag samt då överlåtelsen sker till tillträdare som för anskaffning av fastigheten erhållit jordinköps- eller syskonandelslån.

10 kap.

Övergångsstadganden.

62 §.

I fråga om arbeten som skall utföras på åtgärd av landskapet, premie för anläggning av nylägenhet, skattefrihet, betalningslättnader samt andra förmåner som avses i landskapslagen om disposition av jord samt därtill anslutna lagar, iakttages tidigare gällande stadganden.

63 §.

I fråga om återbetalningstiden för och räntan på sådan landskapets, kommuns samt kreditinrättnings tillgodohavanden som före denna lags ikraftträdande uppkommit med stöd av jorddispositionslagstiftningen och landskapslagen om lantbrukets grundkredit iakttages tidigare stadganden och avtalsvillkor.

Tidigare stadganden iakttages även i angelägenheter som rör verkställigheten av i 1 mom. avsedda lagar och angående vilka i detta kapitel icke är annorlunda stadgat.

64 §.

I fråga om återbetalningstiden för och räntan på sådan fordran i enlighet med jorddispositionslagstiftningen, som uppstått efter denna lags ikraftträdande, iakttages vad i 63 § är stadgat.

65 §.

Då denna lag träder i kraft upphör i 72 § landskapslagen om disposition av jord av-

sedda villkor och begränsningar att gälla. Under den tid landskapets köpeskillingsfordran är obetald, kan medel som erhållits genom kapitalavverkning användas för betalning av landskapets försäljningsprisfordran.

66 §.

Då fastighet, som belastas av landskapets, kommuns eller kreditinrättnings fordran enligt jorddispositionslagstiftningen eller annan tidigare kolonisationslagstiftning helt eller delvis överlätas till annan, kan landskapsstyrelsen förordna att fordran eller del därav genast skall återbetalas.

67 §.

Fastighet, som sålts med stöd av jorddispositionslagstiftningen eller annan tidigare kolonisationslagstiftning och som då denna lag träder i kraft utgör pant för landskapets köpeskillings eller försäljningsprisfordran jämte ränta därpå, tills fordran är slutligt erlagd, utgör fortfarande på sagda sätt pant för betalningen av nämnda fordran.

För betalningen av sådan i den i 1 mom. nämnda lagstiftningen avsedd köpeskillings- och försäljningsprisfordran jämte ränta, som uppstått efter denna lags ikraftträdande eller angående vars panträtt icke före sagda tidpunkt har gjorts anmälan till vederbörande domare, utgör fastigheten pant i enlighet med tidigare stadganden.

För betalningen av priset på andelar som avses i den i 1 mom. nämnda lagstiftningen ävensom för betalningen av kostnadsandelar samt räntor på nämnda tillgodohavanden, utgör vederbörande fastighet pant såsom i 1 och 2 mom. är stadgat.

68 §.

Då fastighet på i 67 § stadgat sätt utgör pant, skall landskapsstyrelsen insända med-

delande till vederbörande domare för införande av anteckning rörande panträtten i protokollet över in-teckningsärenden. När fordran är till fullo betald, skall landskapsstyrelsen insända meddelande till vederbörande domare för införande av anteckning i in-teckningsregistret rörande fastighetens befrielse från panträtt.

69 §.

Vad i 39—43 §§ är stadgat tillämpas även i fråga om sådant byggande, som har understötts med stöd av landskapslagen om disposition av jord.

70 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

71 §.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1978, och genom densamma upphäves med i detta kapitel stadgade undantag följande lagar:

- 1) landskapslagen den 23 april 1959 om disposition av jord (9/59);
- 2) landskapslagen den 23 april 1959 om ikraftträdande av landskapslagen om disposition av jord (10/59);
- 3) landskapslagen den 23 april 1959 om jorddispositions-lån (11/59); samt
- 4) landskapslagen den 15 april 1966 om lantbrukets grundkredit (7/66).

Mandattiden för gårdsbrukskommissionen utgår första gången den 31 december 1979.

Mariehamn den 24 maj 1978.

På landstingets vägnar:

FOLKE WOIVALIN
talman

Nils Dahlman
vicetalman

Viktor Arvidsson
vicetalman

Nr 54, utgiven från tryckeriet den 12 september 1978.
Mariehamn 1978 — Ålands Tidnings-tryckeri Ab